

מסכת יומא פרק ח

ח,א יום הכיפורים אסור באכילה ובשתייה, וברחיצה ובסיכה, ובנעילת הסנדל ובתשמיש המיטה. המלך והכלה ירחצו את פניהם, והחיה תנעול את הסנדל, דברי רבי אליעזר; וחכמים אוסרין. [ב] האוכל ביום הכיפורים ככותבת הגסה כמוה וכגרעניתה, והשותה במלוא לוגמיו--חייב. כל האוכלים מצטרפין לכותבת, וכל המשקין מצטרפין לכמלוא לוגמיו; האוכל והשותה, אינן מצטרפין.

ח,ב [ג] אכל ושתה בעלם אחד, אינו חייב אלא חטאת אחת; שגג ואכל ועשה מלאכה, חייב שתי חטאות. אכל אוכלים שאינן ראויין לאכילה, שמה משקין שאינן ראויין לשתייה, שמה ציר או מורייס--פטור. [ד] התינוקות, אין מענין אותן ביום הכיפורים; אבל מחנכין אותן קודם לשנה וקודם לשתיים, בשביל שיהו רגילין במצוות.

ח,ג [ה] עוברה שהריחה, מאכילין אותה עד שתשוב נפשה. חולה, מאכילין אותו על פי בקיים; ואם אין שם בקיים, מאכילין אותו על פי עצמו, עד שיאמר די.

ח,ד [ו] מי שאחזו בולמוס--מאכילין אותו אפילו דברים טמאים, עד שייאורו עיניו. מי שנשכו כלב שוטה, אין מאכילין אותו מחצר כבד שלו; רבי מתיה בן חרש מתיר. ועוד אמר רבי מתיה בן חרש, החושש בפיו, מטילין לתוכו סם בשבת--מפני שהוא ספק נפשות, וכל ספק נפשות דוחה את השבת.

ח,ה [ז] מי שנפלה עליו מפולת--ספק הוא שם ספק אינו שם, ספק חי ספק מת, ספק נוכרי ספק ישראלי--מפקחין עליו. מצאוהו חי, מפקחין עליו; ואם מת, יניחוהו.

ח,ו [ח] חטאת ואשם ודאי מכפרין. מיתה ויום הכיפורים מכפרין עם התשובה. התשובה מכפרת על עבירות קלות, ועל עשה ועל לא תעשה; ועל החמורות היא תולה, עד שיבוא יום הכיפורים ויכפר.

ח,ז [ט] האומר אחטא ואשוב, אחטא ואשוב--אין מספיקין בידו לעשות תשובה; אחטא, ויום הכיפורים מכפר--אין יום הכיפורים מכפר; עבירות שבין אדם למקום, יום הכיפורים מכפר; שבינו לבין חברו--אין יום הכיפורים מכפר, עד שירצה את חברו. את זו דרש רבי אלעזר בן עזריה, "מכול, חטאותיכם, לפני ה', תטהרו" (ויקרא טז, ל)--עבירות שבין אדם למקום, יום הכיפורים מכפר; שבינו לבין חברו--אין יום הכיפורים מכפר, עד שירצה את חברו. אמר רבי עקיבה, אשריכם

מסכת שבת פרק כב

כב,א חבית שנשברה--מצילין ממנה, מזון שלוש סעודות, ואומר לאחרים, בואו והצילו לכם: ובלבד שלא יספוג. אין סוחטין את הפירות להוציא מהן משקין; יצאו מעצמן, אסורין. רבי יהודה אומר, אם לאוכלין, היוצא מהן מותר; ואם למשקין, היוצא מהן אסור. חלות דבש שריסקן מערב שבת--יצאו מעצמן, אסורין; רבי אלעזר מתיר.

כב,ב כל שבא בחמין מלפני השבת, שורין אותו בחמין בשבת; וכל שלא בא בחמין מלפני השבת, מדיחין אותו בחמין בשבת--חוץ מן המליח הישן וקולייס האספגן, שהדחתן היא גמר מלאכתן.

כב,ג שובר אדם את החבית לאכול ממנה גרוגרות, ובלבד שלא יתכוון לעשותה כלי. אין נוקבין מגופה של חבית, דברי רבי יהודה; ורבי יוסי מתיר. לא ייקבנה מצידה. אם הייתה נקובה--לא ייתן עליה שעווה, מפני שהוא ממרח; אמר רבי יהודה, מעשה בא לפני רבן יוחנן בן זכאי בערב; ואמר, חושש אני לו מחטאת.

כב,ד נותנין תבשיל לתוך הבור בשביל שיהא שמור, ואת המים היפים ברעים בשביל שייצנו, ואת הצונן בחמה בשביל שייחמו. מי שנשרו כליו בדרך, מהלך בהן ואינו חושש; הגיע לחצר החיצונה--שוטחן בחמה, אבל לא כנגד העם.

כב,ה הרוחץ במערה או במי טבריה--מסתפג אפילו בעשר לונטיות, ולא יביאם בידו; אבל עשרה בני אדם מסתפגין בלונטית אחת, פניהם ידיהם ורגליהם, ומביאין אותה בידם.

כב,ו סכין ומתמשין, אבל לא מתעמלין ולא מתגרדין. אין יורדין בפילומה, ואין עושין אפיקטפיוזון בשבת. אין מעצבין את הקטן, ואין מחזירין את השבר. מי שנפרקה ידו או רגלו, לא יטרפם בצונן; אבל רוחץ כדרכו, ואם נטרפא, נטרפא.

ישראל, לפני מי אתם מיטהרין ומי מטהר אתכם--
אביכם שבשמיים: שנאמר "וזרקתי עליכם מים
טהורים, וטהרתם... " (יחזקאל לו, כה), ואומר
"מקוה ישראל ה'" (ירמיהו יז, ג)--מה המקוה
מטהר את הטמאים, אף הקדוש ברוך הוא מטהר
את ישראל.

ב, ח חתן--אם רצה לקרות את שמע בלילה
הראשון, קורא. רבן שמעון בן גמליאל אומר, לא
כל הרוצה ליטול את השם ייטול.

מ מסכת ברכות פרק א

א, א מאימתי קורין את שמע בערבין: משעה
שהכוהנים נכנסין לאכול בתרומתן, עד סוף
האשמורת הראשונה, דברי רבי אליעזר. וחכמים
אומרין, עד חצות. רבן גמליאל אומר, עד שיעלה
עמוד השחר.

א, ב מעשה שבאו בניו מבית המשתה, ואמרו לו,
לא קרינו את שמע. אמר להם, אם לא עלה עמוד
השחר, מותרין אתם לקרות.

א, ג ולא זו בלבד, אלא כל שאמרו חכמים עד
חצות, מצותן עד שיעלה עמוד השחר. הקטר
חלבים ואברים, מצותן עד שיעלה עמוד השחר; כל
הנאכלים ליום אחד, מצותן עד שיעלה עמוד
השחר.

א, ד אם כן, למה אמרו חכמים עד חצות--אלא כדי
להרחיק את האדם מן העבירה.

א, ה [ב] מאימתי קורין את שמע בשחרים:
משיכיר בין תכלת ללבן; רבי אליעזר אומר, בין
תכלת לכרתן. עד הנץ החמה; רבי יהושע אומר,
עד שלוש שעות, שכן דרך בני מלכים לעמוד בשלוש
שעות. הקורא מכאן ואילך, לא הפסיד, כאדם
שהוא קורא בתורה.

א, ו [ג] בית שמאי אומרין, בערב כל אדם יטו
ויקרו, ובבוקר יעמודו, שנאמר "בשוכבך ובקומך"
(דברים ו, ז; דברים יא, יט). בית הלל אומרין, כל
אדם קורין כדרך, שנאמר "ובלכתך בדרך" (שם).
אם כן, למה נאמר "בשוכבך ובקומך"--אלא בשעה
שדרך בני אדם שוכבין, ובשעה שדרך בני אדם
עומדין.

א, ז אמר רבי טרפון, אני הייתי בא בדרך, והטיתי
לקרות כדברי בית שמאי, וסיכנתי בעצמי מפני
הלסטין. אמרו לו, כדאי היית לחוב בעצמך,
שעברת על דברי בית הלל.

א, ח [ד] בשחר מברך שתיים לפניך ואחת
לאחריה; ובערב מברך שתיים לפניך ושתיים
לאחריה, אחת ארוכה ואחת קצרה. מקום שאמרו
להאריך, אינו רשאי לקצר; לקצר, אינו רשאי
להאריך. לחתום, אינו רשאי שלא לחתום; ושלא
לחתום, אינו רשאי לחתום.

ה מסכת ברכות פרק ב

ב, א היה קורא בתורה, והגיע זמן המקרא--אם
כיוון את ליבו, יצא; ואם לאו, לא יצא. ובפרקים
שואל מפני הכבוד ומשיב, ובאמצע שואל מפני
היראה ומשיב, דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר,
באמצע שואל מפני היראה ומשיב מפני הכבוד,
ובפרקים שואל מפני הכבוד ומשיב שלום לכל
אדם.

ב, ב אלו הן בין הפרקים--בין ברכה ראשונה
לשנייה, ובין שנייה ל"שמע" (דברים ו, ד), ובין
"שמע" ל"והיה, אם שמוע" (דברים יא, ג), בין
"והיה, אם שמוע" ל"ויאמר" (במדבר טו, לז), בין
"ויאמר" לאמת ויציב. רבי יהודה אומר, בין
"ויאמר" לאמת ויציב לא יפסיק. אמר רבי יהושע
בן קורחה, למה קדמה "שמע" ל"והיה, אם
שמוע"--אלא כדי שיקבל עליו עול מלכות שמיים
תחילה, ואחר כך יקבל עליו עול מצוות; "והיה,
אם שמוע" ל"ויאמר"--ש"והיה, אם שמוע" נוהג
ביום ובלילה, ו"ויאמר" אינו נוהג אלא ביום.

ב, ג הקורא את שמע ולא השמיע לאוזנו, יצא; רבי
יוסי אומר, לא יצא. קרא ולא דיקדק באותותיה,
רבי יוסי אומר, יצא; רבי יהודה אומר, לא יצא.
הקורא למפרע, לא יצא. קרא וטעה, יחזור למקום
שטעה.

ב, ד האומנין קורין בראש האילן או בראש הנדבך,
מה שאינן רשאים לעשות כן בתפילה.

ב, ה חתן פטור מקרית שמע בלילה הראשון ועד
מוצאי שבת, אם לא עשה מעשה. מעשה ברבן
גמליאל שנשא, וקרא בלילה הראשון שנשא. אמרו
לו, לא לימדתנו שחתן פטור מקרית שמע בלילה
הראשון. אמר להם, איני שומע לכם לבטל ממני
מלכות שמיים אפילו שעה אחת.

ב, ו רחץ בלילה הראשון שמתה אשתו. אמרו לו,
לא לימדתנו שאביל אסור מלרחוץ. אמר להם,
איני כשאר כל אדם, אסטניס אני.

ב, ז וכשמת טבי עבדו, קיבל עליו תנחומין. אמרו
לו, לא לימדתנו שאין מקבלין תנחומין על
העבדים. אמר להם, אין טבי עבדי כשאר כל
העבדים, כשר היה.

א,ט] ה' מזכירין יציאת מצריים בלילות. אמר רבי אלעזר בן עזריה, הרי אני כבן שבעים שנה, ולא זכיתי שתיאמר יציאת מצריים בלילות, עד שדרשה בן זומא: שנאמר "למען תזכור את יום צאתך מארץ מצריים, כול ימי חיידך" (דברים טז, ג)--"ימי חיידך", הימים; "כול ימי חיידך", הלילות. וחכמים אומרים, "ימי חיידך", העולם הזה; "כול ימי חיידך", להביא את ימות המשיח.

מסכת מועד קטן פרק ג

ג,א ואלו מגלחין במועד--הבא ממדינת הים, ומבית השביה, והיוצא מבית האסורים, והמנודה שהתירו לו חכמים, וכל מי שנשאל לחכם והותר, והנזיר, והמצורע, והיוצא מטומאתו לטהרתו.

ג,ב ואלו מכבסים במועד: הבא ממדינת הים, ומבית השביה, והיוצא מבית האסורים, והמנודה שהתירו לו חכמים, וכל מי שנשאל לחכם והותר, מטפחות הידיים ומטפחות הספרים ומטפחות הספג, הזבים והזבות הנידות והיולדות, וכל העולים מטומאה לטהרה--הרי אלו מותרין. ושאר כל אדם אסורין.

ג,ג ואלו כותבין במועד--קידושי נשים, וגיטין, ושוברים, דייתיקי, מתנה, ופרוזבולין, איגרות שום, איגרות מזון, שטרי חליצה ומיאונין ושטרי בירורין וגזירות בית דין, ואיגרות של רשות.

ג,ד אין כותבין שטרי חוב במועד; אם אינו מאמינו, או שאין לו מה יאכל--הרי זה יכתוב. אין כותבין ספרים תפילין ומזוזות, במועד; ואין מגיהין אות אחת, אפילו בספר העזרה. רבי יהודה אומר, כותב אדם תפילין ומזוזות לעצמו, וטווה על ירכו תכלת לציציתו.

ג,ה הקובר את מתו שלושה ימים קודם לרגל, בטלה ממנו גזירת שבעה; שמונה ימים, בטלה ממנו גזירת שלושים; מפני שאמרו, השבת עולה, ואינה מפסקת; והרגלים מפסיקין, ואינן עולין.

ג,ו רבי אלעזר אומר, משחרב בית המקדש, עצרת כשבת; רבן גמליאל אומר, ראש השנה ויום הכיפורים כרגלים. וחכמים אומרים, לא כדברי זה ולא כדברי זה; אלא עצרת כרגלים, ראש השנה ויום הכיפורים כשבת.

ג,ז אין קורעין, ולא חולצין, ולא מברין, אלא קרוביו של מת. ואין מברין אלא על המיטות הזקופות. אין מוליכין לבית האבל לא בטבלה, ולא באסקוטלה, ולא בקנון, אלא בסלים. ואין אומרין ברכת אבילים במועד; אבל עומדים בשורה, ומנחמים ופותרין את הרבים.

ג,ח אין מניחין את המיטה ברחוב, שלא להרגיל את הספד; ולא של נשים לעולם, מפני הכבוד. הנשים במועד מענות, אבל לא מטפחות; רבי ישמעאל אומר, הסמוכות למיטה, מטפחות. [ט] בראשי חודשים, ובחנוכה ובפורים, מענות ומטפחות, בזה ובזה אבל לא מקוננות. נקבר המת, לא מענות ולא מטפחות. איזה הוא עינוי, שכולן עונות כאחת; קינה--שאחת אומרת וכולן עונות אחריה, שנאמר "ולמדנה בנותיכם נהי, ואישה רעותה קינה" (ירמיהו ט, יט). אבל לעתיד לבוא, מה הוא אומר, "בילע המוות לנצח, ומחה ה' אלוהים דמעה מעל כל פנים; וחרפת עמו, יסיר מעל כל הארץ--כי ה', דיבר" (ישעיהו כה, ח).

מסכת ברכות פרק ז

ז,א שלושה שאכלו כאחת, חייבין לזמן. אכל דמאי, ומעשר ראשון שניטלה תרומתו, ומעשר שני והקדש שנפדו, והשמש שאכל כזית, והכותי--מזמנין עליו; אבל אכל טבל, ומעשר ראשון שלא ניטלה תרומתו, ומעשר שני והקדש שלא נפדו, והשמש שאכל פחות מכזית, והנוכרי--אין מזמנין עליהם.

ז,ב נשים ועבדים וקטנים, אין מזמנין עליהם. עד כמה מזמנין, עד כזית; רבי יהודה אומר, עד כביצה.

ז,ג כיצד מזמנין: בשלושה, אומר נברך; בשלושה והוא, אומר ברוך הוא. בעשרה, אומר נברך לאלוהינו; בעשרה והוא, אומר ברוך הוא. אחד עשרה, ואחד עשר ריבוא. במאה, אומר נברך לה' אלוהינו; במאה והוא, אומר ברוך הוא. באלף, אומר נברך לה' אלוהינו אלוהי ישראל; באלף והוא, אומר ברוך הוא. בריבוא, אומר נברך לה' אלוהינו אלוהי ישראל אלוהי הצבאות; בריבוא והוא, אומר ברוך הוא. כעניין שהוא מברך--כך עונין אחריו, ברוך ה' אלוהינו אלוהי ישראל אלוהי הצבאות יושב הכרובים על המזון שאכלנו. רבי יוסי הגלילי אומר, לפי רוב הקהל הן מברכין, שנאמר "במקהלות, ברכו אלוהים; ה', ממקור ישראל" (תהילים סח, כז). אמר רבי עקיבה, מה מצינו בבית הכנסת, אחד מרובין ואחד מועטין, אומרין ברכו את ה'. רבי ישמעאל אומר, ברכו את ה' המבורך.

ז,ד שלושה שאכלו כאחד, אינן רשאים ליחלק; וכן ארבעה, וכן חמישה. שישה נחלקין, עד עשרה. ועשרה אין נחלקין, עד שיהיו עשרים.

ז,ה שתי חבורות שהיו אוכלות בבית אחד--בזמן שמקצתן רואין אלו את אלו, הרי אלו מצטרפין לזימון; ואם לאו, אלו מזמנין לעצמן, ואלו מזמנין לעצמן. ואין מברכין על היין, עד שייתן לתוכו מים, דברי רבי אליעזר; וחכמים אומרי, מברכין.

ק מסכת נדרים פרק ח

ח,א קונם יין שאיני טועם היום, אין אסור אלא עד שתחשך. שבת זו--אסור בכל השבת, ושבת לשעבר. חודש זה--אסור בכל החודש, וראש החודש להבא. שנה זו--אסור בכל השנה, וראש השנה לעתיד לבוא. שבוע זה--אסור בכל השבוע, והשביעית לשעבר. אם אמר יום אחד, ושבת אחת, וחודש אחד, ושנה אחת, שבוע אחד--אסור מיום ליום.

ח,ב עד הפסח, אסור עד שיגיע; עד שיהא, אסור עד שייצא. עד פני הפסח, רבי מאיר אומר, אסור עד שיגיע; רבי יוסי אומר, אסור עד שייצא. [ג] עד הקציר, עד הבציר, עד המסיק--אין אסור אלא עד שיגיע. זה הכלל: כל שזמנו קבוע, ואמר עד שיגיע--אסור עד שיגיע; עד שיהא, אסור עד שייצא. וכל שאין זמנו קבוע--בין שאמר עד שיהא, בין שאמר עד שיגיע--אין אסור אלא עד שיגיע.

ח,ג [ד] עד הקיץ, עד שיהא הקיץ--עד שיתחילו העם להכניס כלכלות; עד שיעבור הקיץ, עד שיכפלו המקציעות. עד הקציר--עד שיתחילו העם לקצור קציר חיטים, ולא קציר שעורים. הכול לפי מקום נדרו--אם היה בהר, כהר; אם היה בבקעה, כבקעה. [ה] עד הגשמים, עד שיהיו הגשמים--עד שתרד רביעה שנייה; רבן שמעון בן גמליאל אומר, עד שתגיע זמנה של רביעה. עד שיפסקו גשמים, עד שייצא ניסן כולו, דברי רבי מאיר; רבי יהודה אומר, עד שיעבור הפסח.

ח,ד קונם יין שאיני טועם השנה, ונתעברה השנה--אסור בה ובעיבורה. עד ראש אדר, עד ראש אדר הראשון. עד סוף אדר, עד סוף אדר השני. רבי יהודה אומר, אמר קונם יין שאיני טועם עד שיהא הפסח--אינו אסור, אלא עד לילי הפסח, שלא נתכוון זה, אלא עד שעה שדרך בני אדם לשתות יין. [ו] אמר קונם בשר שאיני טועם עד שיהא צום--אינו אסור, אלא עד לילי הצום, שלא נתכוון זה, אלא עד שעה שדרך בני אדם לאכול בשר. רבי יוסי בנו אומר, אמר קונם שום שאיני טועם עד שתהא שבת--אין אסור, אלא עד לילי שבת, שלא נתכוון זה, אלא עד שעה שדרך בני אדם לאכול שום.

ח,ה [ז] האומר לחברו קונם שאיני נהנה לך, אם אין אתה בא ונוטל לבניך כור אחד של חיטים ושתי חבייות של יין--הרי זה יכול להפר את נדרו שלא על פי חכם, ויאמר לו, כלום אמרת לי אלא מפני כבודי, וזה הוא כבודי. וכן האומר לחברו קונם שאת נהנה לי, אם אין אתה נותן לבני כור אחד של חיטים ושתי חבייות של יין--רבי מאיר אומר, אסור עד שייתן; וחכמים אומרי, אף זה יכול להפר את נדרו שלא על פי חכם, ויאמר לו, הרי אני כאילו נתקבלתי. היו מסרבין בו לשאת את בת אחותו, אמר קונם שהיא נהנית לי לעולם, וכן המגרש את אשתו, אמר קונם אשתי נהנית לי לעולם--הרי אלו מותרות להנות לו, שלא נתכוון זה אלא לשם אישות. היה מסרב בחברו שיאכל אצלו, אמר קונם לביתך שאיני נכנס, וטיפת צונין שאיני טועם לך--מותר ליכנס לביתו ולשתות צונין, שלא נתכוון זה אלא לשום אכילה ושתייה.

א מסכת ברכות פרק ה

ה,א אין עומדין להתפלל אלא מתוך כובד ראש. חסידים הראשונים היו שוהין שעה אחת ומתפללים, כדי שיכוונו את ליבם למקום. אפילו המלך שואל בשלומו, לא ישיבנו; ואפילו נחש כרוך על עקבו, לא יפסיק.

ה,ב מזכירין גבורת גשמים בתחיית המתים, ושואלין גשמים בברכת השנים. והבדלה בחונן הדעת. רבי עקיבה אומר, אומרה ברכה רביעית בפני עצמה; רבי אליעזר אומר, בהודיה.

ה,ג האומר על קן ציפור יגיעו רחמיך, ועל טוב ייזכר שמך, מודים מודים--משתקין אותו. העובר לפני התיבה וטעה, יעבור אחר תחתיו; לא יהא סרבן באותה שעה. מניין הוא מתחיל, מתחילת הברכה שטעה זה.

ה,ד העובר לפני התיבה--לא יענה אחר הכוהנים אמן, מפני הטירוף. אם אין שם כוהן אלא הוא, לא יישא את כפיו; ואם הבטחתו היא שהוא נושא את כפיו וחוזר לתפילתו, רשאי.

ה,ה המתפלל וטעה, סימן רע לו; אם שלח ציבור הוא, סימן רע לשולחיו, ששלוחו של אדם כמותו. אמרו עליו על רבי חנינה בן דוסא, שהיה מתפלל על החולין ואומר, זה חיה וזה מת. אמרו לו, מניין אתה יודע. אמר להם, אם שגרה תפילתו בפני יודע אני שהוא מקובל; ואם לאו, יודע אני שהוא מטורף.